Danskernes Historie Online
Danske Slægtsforskeres Bibliotek

Dette værk er downloadet fra Danskernes Historie Online

Danskernes Historie Online er Danmarks største digitaliserings-projekt af litteratur inden for emner som personalhistorie, lokalhistorie og slægtsforskning. Biblioteket hører under den almennyttige forening Danske Slægtsforskere. Vi bevarer vores fælles kulturarv, digitaliserer den og stiller den til rådighed for alle interesserede.

Støt vores arbejde – Bliv sponsor

Som sponsor i biblioteket opnår du en række fordele. Læs mere om fordele og sponsorat her: https://slaegtsbibliotek.dk/sponsorat

Ophavsret

Biblioteket indeholder værker både med og uden ophavsret. For værker, som er omfattet af ophavsret, må PDF-filen kun benyttes til personligt brug.

Links

Slægtsforskernes Bibliotek: https://slaegtsbibliotek.dk
Danske Slægtsforskere: https://slaegt.dk

Bogbinderske

Ingeborg Burghard's

50 års jubilæum

9. maj

1899

1949

50
Aar
i T E B

Efter et halvt århundrede's virksomt arbejde i F. E. BORDING kan frk. Ingeborg Burghard i bogbinderiet i dag fejre sit 50-års jubilæum. Denne usædvanlige begivenhed har tidligere kun to af F. E. B.'s medarbejdere kunnet fejre, nemlig Carl Johan Truelsen i 1916 og Mathilde Eisen i 1923.

Der er derfor ingen tvivl om, at frk. Ingeborg Burghard på sin festdag vil få mange hyldesttilkendegivelser, ligesom de mange, der kun kender frk. Burghard af navn og udseende, sikkert kunne ønske at vide lidt nærmere om vor jubilar's liv og virke gennem den lange årrække. Tiden der er gået siden frk. Burghard's ansættelse i F. E. B., har tyndet ud i rækkerne af de medarbejdere, der langt bedre var i stand til at fortælle om de svundne år, men vi har alligevel her og der fået oplyst lidt, som vi har kædet sammen med de allerede foreliggende kendsgerninger. I det følgende vil vi delagtiggøre vore læsere i vor viden — og hvor vi fattes ord, vil vi lade en del af de bedste og mest karakteristiske billeder, det er lykkedes os at fremskaffe af frk. Burghard, fortælle resten.

Lille Ingeborg
med sin 1 år ældre broder

Frk. Ingeborg Burghard blev født i København den 3. oktober 1884, alt imedens Christiansborg slot nedbrændte. Forældrene, typograf Georg Burghard og hustru Anna, født Hack, boede dengang — og endnu de første 10 år af Ingeborg's barndom — i den indre by. Ingeborg blev født som næstældste datter, og i årenes løb blev børneflokken forøget til 8 børn.

Den stabilitet og trofasthed overfor F. E. B., der har ført frk. Burghard frem til sit 50-års jubilæum i dag, har hun ikke taget i arv efter fremmede. Faderen var igennem en tjenestetid på 42 år ansat på orlogsværftet, hvortil han søgte på et tidspunkt, da der ikke var alt for meget at gøre som typograf. I 1927 trak han sig tilbage med pension som regnskabsfører, og tilbragte derpå en række rolige og fredfyldte år, indtil han i 1942 afgik ved døden i sit 83. år. Fire år forinden havde frk. Burghard mistet sin elskede moder, og kun de to brødre Louis og Valdemar er i live og kan deltage i festlighederne i anledning af hendes store jubilæum.

Georg Burghard arbejdede i sine unge dage sammen med F. E. B.'s gamle chef Victor Petersen hos Nielsen & Lydiche, og han var imellem dem, der deltog i en afskedsfest for Victor Petersen, da han i 1880 rejste til Paris. Efter Victor Petersen's overtagelse af F. E. Bording fulgte Georg Burghard med stor interesse dette selskabs udvikling i årene der fulgte — ikke mindst efter at datteren Ingeborg var blevet knyttet til selskabet, et engagement, som han var meget glad for.

Ingeborg Burghard kom i hele sin skoletid til at gå i Hindegades skole. Vel var skolens lokaler ikke af en sådan art, at de kunne tåle sammenligning med vore dages moderne og lyse klasseværelser, men den lille Ingeborg var ikke forvænt. Hjemme var

De kære forældre

der ikke meget tilovers til luksus og fornøjelser, men der herskede det smukkeste og fineste familieforhold, og den lille Ingeborg havde ikke svært ved at finde sig til rette i Hindegades skole. På de tider var det meget almindeligt, at børnene kom til at tage fat på et eller andet fra de var 10—12 år gamle, og Ingeborg Burghard blev allerede fra sit 10. år anbragt hos Bjørnbaks konvolutfabrik i Store Kongensgade. Arbejdstiden var fra kl. 7 morgen til kl. 12 middag, og så gik det raskt hjemad til Ryesgade, hvortil familien var flyttet. På lønningsdagen bar Ingeborg stolt sin løn — een hel krone — hjem til faderen. Efter middagen, der måtte indtages i en fart — måtte Ingeborg skynde sig til skolen, hvor hun skulle være kl. 13. — At der i det hele taget kunne blive tid til at læse lektier, har man jo lidt svært ved at forstå.

Megen tid til leg og andre fritidssysler var der ikke, og det tør siges, at Ingeborg Burghard på et meget tidligt tidspunkt af sit liv kom til at stå overfor arbejdets nøgne virkelighed, og hun lærte således tidligt begrebet pligtfølelse at kende. Da hun havde været i ca. 3½ år hos Bjørnbak, forlod hun skolen og kom så til bogbinder Kjær på Kjøbmagergade. Et år efter greb hun sin chance, da hun fik tilbud om arbejde i det Bordingske officin.

F. E. Bording havde dengang ikke i egentlig forstand eget bogbinderi, men der var truffet et arrangement med bogbinder Lundgaard, der boede i kvistetagen i selskabets bygning i Nybrogade — ud mod Snaregade. I forbindelse med sin privatlejlighed havde han et lille lokale, hvor han sammen med sin hustru, datter og svoger — samt en enkelt jomfru — udførte alt det af F. E. Bording's arbejde han kunne nå, og der blev simpelthen ikke tid til at påtage sig andet arbejde.

Som 23-årig

Den enlige jomfru hos bogbinder Lundgaard var frk. Burghards tante, og da denne skulle giftes, blev den kun 14-årige Ingeborg hendes afløser. Fra denne dag begyndte de 50 år — rige på arbejde og på omskiftelser — der har ført til, at vi i dag, efter en pause på 26 år, atter har den glæde at kunne fejre en medarbejder for et godt og loyalt samarbejde igennem 50 år.

Når vi i dag går igennem bogbinderiet i Meinungsgade 8, har vi svært ved at forestille os, at det meste af F. E. B.'s bogbinderarbejde kunne præsteres i de små forhold, bogbinderiet havde i Nybrogade, for udviklingen har været stor. Da bogbinder Lundgaard i begyndelsen af halvfemserne afgik ved døden, fortsatte hans enke — indtil sin død den 31. december 1920 — på uændrede vilkår samarbejdet med F. E. Bording. Efter hendes død indgik bogbinderiet som en afdeling af F. E. Bording. Så kom nogle år med skiftende værkførere, indtil stillingen som direktrice i 1923 blev tilbudt frk. Burghard, som dog havde store betænkeligheder ved at modtage hvervet. Victor Petersen's forestillinger om, »at det kan De sagtens klare« fik alligevel frk. Burghard til at modtage stillingen, og igennem en række travle år med masser af vanskelige situationer virkede frk. Burghard som direktrice for bogbinderiet. Arbejdslederspekulationer og nogen sygdom førte dog til, at hun tilsidst bad sig fritaget for dette hverv, og den 20. august 1935 fik hun sit ønske opfyldt, da værkfører Knudsen kom til og befriede hende fra dette efterhånden meget krævende arbejde.

Frk. Burghard »levede op« igen og genvandt sit sunde og gode humør, der alle dage har været så typisk for hende. Årene har selvfølgelig givet frk. Burghard en lang række gode og lyse minder, og kommer man til at tale med hende om gamle dage, kan

„Direktricen"
med Nybrogade-personalet

hun smile glad ved tanken på disse. Sit arbejde har frk. Burghard altid holdt af, og energien har hun ikke manglet — og den rækker godt nok til endnu, så vi sikkert har frk. Burghard virksom på sin vante plads — ved vinduet i hjørnet af bogbinderiet — nogen tid endnu, dersom blot helbredet arter sig gunstigt.

I Nybrogade — under frk. Burghards direktricetid — begyndte bogbinderiets voldsomme udvikling. Der fandt gentagne udvidelser sted, og ved en sådan lejlighed fejredes nedtagningen af nogle skillerum med en lille aftenfest. Frk. Burghard kan den dag i dag ikke begribe, at hun gik med til det, da festen fandt sted uden forud indhentet tilladelse. Der blev serveret »Forloren skildpadde« og annanas-fromage med portvin, og bagefter blev der danset, så det nyferniserede gulv fik adskillige afslidte pletter.

I 1929 kom så flytningen til Meinungsgade, og her fik bogbinderiet først lokaler på 2. sal med Oscar Darrè og Martin Allerup som naboer. Senere, da reproduktionsafdelingen blev oprettet, steg bogbinderiet til vejrs til bagbygningens 4. sal. Her tog udviklingen fat for alvor, og en stadig strøm af nyt personale og nye maskiner og inventar gjorde det til sidst nødvendigt at skaffe mere plads, og i dag breder bogbinderiet sig over hele etagen med Paragon i baghuset og Bording i forhuset.

Det er jo sådan, at en overvejende del af vore ordrer passerer bogbinderiet — virksomhedens færdiggørelsesafdeling — og her bliver ofte stillet store krav om at råde bod på nogle af de synder, der kan være begået andetsteds i huset, enten det nu drejer sig om eftersyn, sortering eller forcering af en i forvejen »mishandlet« leveringstid. I denne forbindelse har der fra mange sider været god grund til at sige frk. Burghard tak for hendes indsats i bogbinderiet.

Havfrierne fra Nybrogade
på skovtur

Når man bliver ældre, viser det sig pudsigt nok, at man bedst husker oplevelser fra de unge år. Sådan går det vel nok også for de fleste af vore jubilarer, der bliver frittet ud om deres erindringer om interne oplevelser og begivenheder. Vor jubilar har det åbenbart på samme måde — eller er det måske hendes medfødte takt, der forbyder hende at »huske« bedre?

I hvert fald står det levende for frk. Burghard, at Victor Petersen's børn ved nytårstid kom stormende til fru Lundgaard's dør og dundrede på, og igen forsvandt som en stormvind, når de havde fået ønsket glædeligt nytår.

En anden begivenhed — noget tilbage i tiden — kan frk. Burghard også erindre, og det var da hun på sin 25 års jubilæumsdag blev fejret af en lille klike på »Savoy«. Midt under festen kom der en pakke fra hendes tante Ane, der sendte hende en levende hvid høne, der havde lagt guldæg på vejen. Hønen løb iøvrigt rundt mellem gæsterne, indtil der blev brudt op for at afslutte i »Guldaldersalen«, og da man ikke godt kunne have en levende høne med dertil, blev halsen drejet om på den forinden. Tænk, hvis gæsterne i »Guldaldersalen« pludselig så små hvide høns — nej, det kunne ikke gå.

Da Typ.-tidende blev trykt i Nybrogade, hændte det af og til, at bogbinderiets damer løb i fast rutefart mellem trykkeriet og bogbinderiet for at hente arbejde, da de ikke kunne vente på det færdigtrykte oplag. »De var skam så ivrige efter at bestille noget,« siger frk. Burghard med et smil.

Og så var der flytningen til Meinungsgade. Frk. Burghard ler pludseligt befriet og hjerteligt ved tanken på den situation, der opstod ved oprydningen. Det havde altid været frk. Burghard's vane at samle overskudsarbejder sammen, »for det var da ikke

Ved 25 års jubilæet

umuligt, at der en skønne dag kunne blive brug for det«, mente frk. Burghard. Men da hr. Hans Bording så hele redeligheden, gav han sin overraskelse luft i ord: »Næh, frk. Burghard, sådan et roderi har jeg aldrig set magen til«, og det var ikke frk Burghard mulig at få hr. Bording til at høre på hendes forklaringer. »Men nu kan hr. Bording måske læse om historien her,« tilføjer frk. Burghard med et lunt smil.

Efterhånden som frk. Burghard får fordybet sig i alle de gamle minder, kommer de frem, og disse blade ville sikkert få svært ved at rumme dem. Dog syntes hun, at turene til biblioteksh haven i frokostpausen skal nævnes, og tilføjer »det kunne skam mageligt nås«, selvom et spørgsmål om tyvstart med frokostpakken ikke besvares med andet end et smil.

De 50 år i F. E. Bording's tjeneste har ofte været bevægede og omskiftelige — især i direktricetiden, men frk. Burghard har haft en god støtte i sit gode hjem med de fredelige og harmoniske forhold. I hjemmet har hun altid fundet den styrke, der til tider var nødvendig, når bryderier og vanskeligheder var ved at tage modet fra hende. Få har som frk. Burghard haft den lykke at være beskæftiget netop med det, der interesserede hende mest, og privat har hun også haft det held at kunne dyrke sin store interesse — udenlandsrejserne. Skønne egne og byer har frk Burghard rejst igennem i årenes løb, og hun har været mange steder som Paris, Berlin, München, Thüringen og Heidelberg. Besøger man frk. Burghard i hendes hyggelige hjem i Ravnsborggade, ja så får man et begreb om disse rejser's betydning for hende. Frk. Burghard føler sig aldrig ensom — selv ikke efter søsterens død i 1945 — for hun kan når som helst gentage en af sine dejlige rejser — f. eks. Rhinturen i1937, der er et af hendes kæreste

Fra Rhintüren 1937

„Når man ser det hele sådan lidt fra oven"

rejseminder. Album efter album ligger på bordet inden man bryder op, og man er absolut ikke i tvivl om, at her er frk. Burghard's store hobby. Krigen satte imidlertid et punktum for rejserne — »og nu kommer jeg vist ikke ud paa flere — altså virkelige,« slutter frk. Burghard med at sige.

Lejligheden i Ravnsborggade 15 B, 3' sal har frk. Burghard beboet i ca. 46 år. Den længste tid sammen med sine forældre og søskende, og frk. Burghard vil ikke gerne skifte bopæl, da hendes hjem rummer så mange gode og lyse minder om barndomshjemmet, samt tillige har den fordel, at den ligger i nærheden af Meinungsgade.

Siden jubilarsamfundets oprettelse har frk. Ingeborg Burghard været medlem, og hun har gennem de sidste 6 år siddet i jubilarrådet. Ved den årlige sammenkomst — den 7. september — har frk. Burghard næsten altid haft en finger med i spillet, når det har drejet sig om at finde på et eller andet festligt arrangement, ikke mindst, når bordkortene skulle fremstilles. Sidste års deltagere vil huske den nydelige miniature-udgave af *Jubilar-Folioen* og hendes fornøjelige sang. Der vil derfor i dag være mange — såvel tidligere som nuværende medarbejdere — der vil slutte op om gratulanterne på 50 års jubilæumsdagen, og frk. Burghard vil sikkert kunne gemme mindet om denne hædersdag mellem sine mange gode minder. Vort største ønske er fortsat at kunne se frk. Burghard virksom iblandt os.

Fra en af de mange rejser i Tyskland